

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3-3878
NO 274. — STEV. 274.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 21, 1932 — PONDELJEK, 21. NOVEMBRA 1932

TELEFON: CHELSEA 3-3878
VOLUME XL. — LETNIK XI.

JAPONSKA SKUŠA UPRAVIČITI SVOJE STALIŠČE

JAPONCI PRAVIJO, DA SO PRAVILNO RAVNALI, DOČIM SO KITAJCI PREKRŠILI POGODEBE

Tokio smatra mandžurski problem za popolnoma rešen. — Japonska vlada bo trdno vztrajala pri svoji dosedanji politiki. — Zaradi nepostavnosti, ki so jih zakrivili Kitajci v raznih delih Mandžurije, je morala Japonska poseči vmes. — Lyttonovo poročilo pred svetom Lige narodov.

WASHINGTON, D. C., 20. novembra. — Japonska zatrjuje, da je z ozirom na Mandžurijo v vseh ozirih popolnoma nedolžna.

To je jedro dolge note, ki jo je poslala japonska vlada Ligi narodov ter je istočasno odgovor na poročilo Lyttonove komisije, katera je obdolžila Japonsko, da je nasilno vdrla v Mandžurijo in nesramno kršila sklenjene pogodbe.

Japonska, ki je pred Ligo narodov in pred vsem svetom obtožena vpada in kršenja pogodb, temelji svojo obrambo na dve točki. Pravi, da je vse, kar je počela v Mandžuriji, počela v silobranu ter da so bili faktični napadalci Kitajci.

Japonska nota bo jutri predložena svetu Lige narodov.

— Japonska je morala poseči vmes, — je rečeno v noti, — ker so Kitajci zakrivili po raznih delih Mandžurije razne nepostavnosti. Ta provinca je bila brez vsake redne vlade, prebivalstvo je bilo izpostavljeno brezprimerinem izkoriščanju, in Japonska je bila prisiljena zaščititi svoje državljanje ter braniti svojo lastnino. Ako je to storila, nikakor ni prekršila določb Kelloggove pogodbe in pogodbe, sklenjene med devetimi silami.

Poročilo Lyttonove komisije je baje polno predvodov ter je v vseh ozirih enostransko. Na prvi pogled je jasno, da se zavzema za kitajske interese.

Japoncem očitajo, da so zasedli Mukden, toda to se je zgodilo zgolj zaradi tega, ker so Kitajci razdelili progo južnomandžurske železnice, ki je japonska last.

Nota jasno in odločno ugotavlja, da Japonski niti na um ne pride, da bi se odpovedala svojim interesom v novi državi Mančukuo, ki je nastala iz Mandžurije.

— Japonska nikakor ne more dopustiti, da bi bili njeni odnosa napram tej novi državi na nesigurnem temelju. Vse države naj bi priznale Mančukuo in jo pomagale k razvoju. Edinole na ta način bi bilo mogoče stabilizirati odnose ter ustvariti mir na dalnjem iztoku.

Nadalje skuša Japonska dokazati, da ona ni bila ustanoviteljica nove države. V kitajskem prebivalstvu v Mandžuriji se je porodila želja, da se otrese svojih starih gospodarjev, ki so ga izkoriščali, sestopili in zatirali. Prebivalstvo je zahrepelo po samostojni državi, katere bi pa nikakor ne moglo dobiti brez pomoči japonskega vojaštva.

V noti je posebno značilen tale odstavek: — Po svetu je dosti primerov, da je bila proglašena neodvisnost kake države v navzočnosti tujega vojaštva. O postavnosti tega postopanja ni pozneje nihče dvolj. (Tem Japonci misljijo najbrže ustanovitev neodvisne Paname in Estonske.)

Proti koncu note opozarja japonska vlada Ligenarodov na zopetno ustanovitev miru in reda v Mandžuriji.

Edinole po severnem delu se klati nekaj kitajskih regimentov, katere podpira nankinška vlada, sicer pa vladata po državi uzoren red in mir.

Nota, ki jo je objavilo tukajšnje japonsko poslanstvo, se zaključuje z ugotovitvijo, da ne bodo Japonci pod nobenim pogojem poklicali svojega vojaštva iz Mandžurije v namehu, da bi se ustanovila resnična neodvisna vlada pod vodstvom nankinške uprave.

Delavska Federacija za preklic prohibicije

PREDSEDNIK ORGANIZIRA POSEBEN ODBOR

Predsednik Hoover bo vztrajal na stališču da morajo evropske države plačati vojni doleg.

Washington, D. C., 20. novembra. — Čeprav mora računati na ostro nasprotovanje v kongresu, Hoover prihaja na dan z zahtevami da se poživi odbor za uredevanje vojnih dolgov. Governerja Roosevelta je spet pozval, da gotovo prisostvuje prosvetovanju, katero prične jutri v Beli hiši in katero naj razmotrije o evropskih vojnih obveznostih Združenih držav. Čedjalje bolj se neglaša pri zvezni upravi, da rešitev za ameriške davkoplačevalce pride s pomočjo ugodnega evropskega priznanja dolga Ameriki, ki znaša enajst milijonov dolarjev.

Hoover se je odločil, da bo v svojo zadnjo poslanico kongresu, katero bo izročil v decembru, podal svoj načrt glede izravnjanja dolgov, pa če se njegov naslednik Roosevelt strinja z njim ali ne. Znano je, da je kongres že enkrat odvrnil Hooverjevo priporočilo za omenjeni odbor. Zdaj je nasprotovanje v tem oziru hujše. Splošno se sodi, da bo bodoči kongres bolj kot kateri prejšnji zahteval, da se dolgoročno Ameriki morajo povrnati.

Zagovorniki administracije ponavljajo, da bo Hoover prišel pred kongres z istim načrtom za osnovanje odbora za poravnjanje dolgov, kakov je to storil pred letom. Pravijo, da bo to stališče očajalo delo tudi demokratski upravi.

Eno je gotovo: administracija bo moralna odgovoriti na izjave Anglie, Francije, Belgije ter drugih dolžnikov. Odgovor, kakov se splošno sodi, se bo glasil, da morajo dolžne države dne 15. decembra imeti poravnanih 125 milijonov dolarjev, kolikor je tedaj znašal zapadni rok. Dolžniki pa so s poslanicami zahtevali, da se plačila odgodijo in da se prične očajevna pogajanja.

Poročila iz Londona pravijo, da bodo sedanjih pogovorov v Washingtonu odvisni bodoči mednarodni odnosi.

NAPAD NA JETNIŠKEGA RAVNATELJA

Kalkuta, Indija, 19. novembra. — Ko se je danes odpeljal ravnatelj centralne jetnišnice v Najšaj. Charles Luke, na izprehod, se je pojavit pred vozom neznanec in oddal na ravnatelja tri strele. Zdravnik imajo le malo upanja, da bi ravnatelj ozdravel. Napadelec je pobegnil.

S tem bi bila uveljavljena nekaka mednarodna kontrola, ki pa ni sprejemljiva niti za Japonsko, niti za novo mandžursko državo.

ZENEVA, Švica, 20. novembra. — Svet Lige narodov bo jutri razpravljal o poročilu Lyttonove komisije. Japonsko nota bo predložil tukajšnji japonski zastopnik Harulchi Nagoaka.

Seji bo predsedoval predsednik proste irske države Eamon de Valera.

ATENTAT NA HERRIOTA

Trčnice, po katerih je imel voziti vlak ministrskega predsednika, so podminirali.

Nantes, Francija, 20. novembra. Le malo je manjkoval včeraj, da se, atentatorjem ni posrečilo vreči s tira vlak s francoskim ministarskim predsednikom in drugimi ministri in uradniki. Uradna skupina se je peljala iz Pariza v Nantes, da prisostvuje slavnosti 400-letnici združenja Bretanije s Francijo. Čuvanje na trčnicah so čuli dve ekspediciji in so hiteli na pozorišče ravno ob času, da so ustavili vlak ter tako preprečili katastrofo. Atentat se je izvršil blizu postaje Ingrandee, kakšnih 15 milj iz Nantesa.

Policija je šla takoj na delo in aretirala sedem bretonskih avtomobilistov, ki so obtoženi, da so tudi v avgustu, ko je Herriot ob neki proslavljeni govoril v Cannesu, izvršili zločinski atentat ter razdelili nek spomenik z namenom, da umore Herriota. Policeja iščejo v splošno sodijo, da je zato ne samo avtonomnega ali lokalnega značaja, temveč segajo v inozemstvo.

Značilno je, da je policija kar pričakovala, da se bo atentat izvršil. Napovedala je Herriotov vlak eno uro prejno, samo da preslepi atentatorje, ki so ob napovedi ura razstrelili kar obe tračnice.

DEMOKRATJE BODO IMELI 191 GLASOV VEČINE

Washington, D. C., 19. novembra. — Demokratska stranka bo imela v kongresu, ki se bo sestala po 4. marec prihodnjega leta, 191

glasov večine.

Washington, D. C., 19. novembra. — V četrtek bo odprt promet most, ki veže Jersey City z Newarkom. Ter je stal \$18,000,000. Po njem teče tri milje dolga cesta ter je most čisto svoje vrste, ki nima para na svetu. Formalna otvoritev s ceremonijami bo že v sredo, na Zahvalni dan pa bo most odprt za alkoholnih postav.

Most, ki mu pravijo tudi Šuh

periaduct, se dviga preko dveh rek v višino 135 čevljev. Pod njim so deli treh mest, Newarka, Kearneyja in Jersey City-ja. Z mosta pelje najbližja zveza v New York.

INDIJSKO PLEME SE MNOŽI

Cushing, Okla., 20. novembra. — Indijsko pleme Lisica (Fox), ki je eno najbolj zanimivih po svojih primitivnih umetnih izdelkih, pa tudi eno najmanjših, šteje danes 749 oseb, ki vsi skupaj lastujejo 80 hiš. V teku 40 let se je pomnožilo za 100 članov. Nekaj pa je bilo to zelo močno pleme ameriških Indijancev.

TROCKI V MARSEILLE

Danes, 21. novembra ob 11. dopoldne so se v Marseillesu zbrale mnoge ljudi v pričakovanju Leona Trockija, ki je na poti v Kodanji, kjer bo govoril na univerzi o socijalizmu in ruski revoluciji.

REVOLUCIJA V AFGANISTANU

Pešavar, Indija, 20. novembra.

Pleme Darakhel se je uprla. Vlada je poslala proti upornikom dva polka vojakov in nekaj zrakoplovov. Vstaši so požgali več vasi in odnesli dosti plena. Vladim ţetam poveljuje kraljev brat Sirdar Šah.

NOVA USTAVA ZA SIAM

Bangkok, Siam, 19. novembra.

Danes je bila razglašena z dovoljenjem kralja Prajadhipoka nova ustava, ki bo onemogočala vladarju, da bi se odpovedal prestolu. Kraljevi sorodniki se ne smejo aktivno udeleževati politike ali pri volitvah kandidirati za kakšen urad.

SUHAČISE ORGANIZIRajo

Dne 9. decembra se bo vršila v Washingtonu konferenca ameriških suhačev. — Voditelji kličejo na boj.

Washington, D. C., 20. novembra. — Suhači so zopet začeli z velikopotezno organizacijo, katera bo branila prohibicijo v kongresu. Voditelji suhačkih sil so tudi že sklicali vse svoje vrste in pristaš ter kličejo na boj. Njihova taktika pa se ima odločiti na konferenci suhačev, katera se otvorja 9. decembra v Washingtonu.

Pa že sedaj se vršijo nešteti se stanki, tako Antisalonske lige, Katoliške zveze za prohibicijo, zvezde W. C. T. U., Metodistovskega tempertončnega odbora itd.

Naj zadnje volitve kažejo, da bo očit poraz "suhih" sil v Združenih državah, vendar je gotovo, da bodo prohibicijoni poizkusili vse, da bi prohibicijo ohranili. To se vidi iz njih izjav in to se lahko razume tudi iz njihovega kampanjskega dela in gonje, katero vprizarjali pred sprejetjem protialkoholnih postav.

ORJAŠKI MOST V N. J.

Newark, N. J., 20. novembra. — V četrtek bo odprt promet most, ki veže Jersey City z Newarkom. Ter je stal \$18,000,000. Po njem teče tri milje dolga cesta ter je most čisto svoje vrste, ki nima para na svetu. Formalna otvoritev s ceremonijami bo že v sredo, na Zahvalni dan pa bo most odprt za alkoholnih postav.

Obnovljena je bila brzjavka

tedanjega ameriškega državnega tajnika Lansinga z dne 3. aprila 1917, ki naročil poslaniku Davidu R. Francisu, da naj ugotovi, ako Rusija želi finančno podprtino ali posojilo. Nadaljnje listine navajajo, da je Amerika posodila ruski vladl \$325,000,000, preden se je pričela boljševska revolucija.

Listine tudi objavljajo odllok boljševinske vlade, ki prekliče vso tuja posojila, protest diplomičnega zborja in mednarodnega sveta proti temu odloku.

Stališče Združenih držav pojasnjuje brzjavko državnega tajnika Lansinga z dne 13. septembra 1918, ki pravi:

— Ameriški železniški odbor je bil ustanovljen na prošnjo ruske provizorične vlade, da pomaga pri reorganizaciji ruskih železnic, da pomaga ruskemu narodu, da se more upirati Nemčiji.

Temu ameriškemu železniškemu odboru pa je bilo strogo prepovedano, udeležiti se kateregakoli dejanju, ki bi bilo v zvezi z domačo rusko državljansko vojno.

In 10. avgusta 1918 je sporčil Lansing poslaniku Stevensu, da je ameriška vlada odločna v tem, da se noben ameriški zastopnik ne sme pridružiti kaki ruski politični stranki.

CENE NAJNJIČJE V 27 LETIH

Newyorsk zdravstveni urad, ki se je pričel zanimati tudi za cene živežnih potrebščin, je dognai, da tekom zadnjih 27 let niso bile ene pred Zahvalnim dnem tako nizke kot letos in da so letos za 23% nižje kot lani.

Zdravstvenemu uradu ni bilo

treba ugotoviti, da je ljudstvo v Ameriki letos tako siromašno, da vse vemu znižanju cen ni bilo

še nikdar tako težko preskrbilo.

Sprednji nogi sta mu služili

za prijemanje v trganje plena

ter sta bili veliko manjši od zadnjih.

PRI IZDELovanju DOBREGA PIVA BO ZAPOSLENIH 150 TISOČ OSEB

CINCINNATI, Ohio, 19. novembra. — Prihodnji teden se prične tukaj letna konvencija Ameriške Delavske Federacije. Čemur se je Federacija dvanajst dolgih let izogibala, bo pri tej priliki postalo dejstvo. — Konvencija bo namreč priporočila kongresu, naj prekliče osemnajsti amendment, oziroma naj izpremeni Volsteadovo postavo.

Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da bo

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENEC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saksen, President

L. Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and address of above officer:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto vsej na Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanada	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Za četr leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" inhači vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Doprisk bres podpis in osebnosti ne se pribrežejo. Denar naj se blagovoli pošljati po Money Order. Pri sprememb krajn naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejmejo bivališče narnani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: CMelica 3-3878

KONFERENCA V BELI HIŠI

Oči vse Amerike so uprte v Washington, kjer se bosta jutri popoldne sestala predsednik Hoover in novoizvoljeni predsednik Roosevelt ter se posvetovala o položaju, ki so ga ustvarile Anglija, Francija in Belgija s svojimi notami.

Obvestile so namreč ameriški državni departement, da zaenkrat ne morejo plačati in zahtevajo revizijo vojnih dolgov.

Za konferenco vlada splošno zanimanje, dasi je dvomljivo, če bodo kdaj javnosti znane vse podrobnosti tega posmenka.

Da bi se predsednik in novoizvoljeni predsednik, ki je pristaš nasprotne stranke, pred potekom termina sestala v Beli hiši, se še ni pripetilo v zgodovini Amerike.

V gotovo meri tvorita izjemo le Taft in Wilson, kajti v začetku leta 1913 je Taft Wilsona večkrat informiral, kako napreduje zadeva glede Mehike.

Tekom zadnje volilne kampanje sta si bila Hoover in Roosevelt velika nasprotnika. Kampanja je bila izredno ostra, in nasprotnika sta se obmetavala z očitki, ki so bili včasi povsem neutemeljeni.

Hoover je svaril deželo pred izpremembo, češ da je nevarno menjati vprego sredi deroče reke.

Roosevelt je ostro kritiziral predsednikovo politiko ter zvršal na republikansko stranko oziroma na njeno vodstvo vso odgovornost za sedanjo depresijo.

Sedaj je pa vse to pozabljeno in pokopano pod štiri desetimi milijoni glasov ameriških volilev.

Hoover se umika Rooseveltu in predno se mu bo umaknil, se hoče še posvetovati z njim glede izredno važnega problema, ki ga ne bo mogoče razvazljati v toku ene same administracije.

Hoover je povabil Roosevelta, in slednji se je vabil v dobr volji odzval, toda pripomnil je, da počiva vsa odgovornost na sedanji administraciji.

Tako ko se bo Roosevelt poslovil, bo sprejel Hoover v avdijenci voditelje kongresa in jim poročal o uspehu.

Jutrišnji sestanek bo nudil svetu dokaz o prožnem in uspešnem sestavu ameriškega vladnega sistema.

KRIZA PETROLEJ

"The Evening Star" poroča iz Buenos Aires, da sta tudi zadnje krvave poboje med državama Bolivija in Paraguay v južni Ameriki povzročili dve največji petrolejski družbi na svetu, ki že dolgo leta tekmujejo za premič v južni Ameriki ter imata na vesti že celo vrsto revolucij in vojn, katere so njeni agenti povzročili po nalogu centralne. Tako je znano, da je ameriška petrolejska družba "Standard Oil Co." najhujšala bolivijsko državo in denarjem in z grožnjami, naj si poišče izhoda na morje in to preko paraguay ozemlja. Ameriški petrolejski magnati bi ta izhod sami rabili, da bi mogli položiti avdovne cesti, po katerih bi pretakali nafto iz Bolivije v vodovod La Plata. Prej so bili poskusili zanebiti požar med Bolivijo in med Perujem, kajti Bolivija se približuje najbolj Tihemu oceanu na peruški strani južne Amerike, toda tam se avantura ni posrečila. Zato poskušajo sedaj na drugi strani.

Če izhoda na morje ne najdejo potem izgubijo obvezne petrolejske koncesije, katere kontrolirajo Američani v bolivijskem območju And brez vsake trgovske vrednosti. Rovarenje "Standard Oil Co." je rodilo uspeh v bolivijske obrožene cete so upadle v paraguaysko državo ter zasedle velikansko ozemlje Chaco. Paraguay se je obrnil na nasprotno petrolejsko družbo "Shell Co." v Londonu, od koder je dobil vse potrebno za obrambo. Govori se, da je prihajalo najmodernejše orožje v petrolejske cisterne ob atlanskem obrežju in sicer s pomočjo petrolejskega brodovja "Shell Co." Angleški družbi je mnogo na tem ležeče, da uniči nevarno konkurenco Američanov s kakršnimikoli sredstvi bi to bilo.

Na ta način, piše angleški list, se je konkurenčni boj dveh nenasnitih kapitalističnih družb prenesel na neizmerne paragvaj ravnine, kjer se vodi z najmodernejšim orožjem in v katerem so žrtve človeška bitja. Vojna, ki se bije v teh oddaljenih krajinah v osrčju južne Amerike, ni v ničemer podobna evropski vojni. Prvi se nahaja na fronti konjaki kakšnih 30,000 vojakov, ki so raztreseni po na stotin kilometrov dolgih črtah. Toda v surovosti prekaš najkrvolocenejša klanja, o katerih pripoveduje modernejši v novih knjigah. Nedavno še so paravajske cete zajele nekoliko stotin nasprotnikov, katere so vse, brez izjeme, vključivši zdravnike in sestre. Rdečega križa brez usmiljenja pokale. Moderna vojna sredstva tukaj ne koristijo. Zračna letala, katera so obema državama darovali bogati rojaki, ki živijo v Parizu, od odpovedala, ker je gozdovje takto gosto, da pogled iz višine ne prodre zelenega vejevja in listja. Bombe iz višine ne koristijo nič. Artillerija običejno v pragozdovih in v močvirjih, ki se raztegajo okrog južnoameriških r. e. Konjenica s kobilami zaradi tega napada zavrhajo ne pride vprašev. Edino, kar se je izkazalo "koristno", so strojne puške in ročne mitraljeze. Tudi starodavni lok z zastrupljenimi puščicami se je znova uvedel in skazal kot skrajno nevarno orožje.

Trenutno se bira najhujši boj o krog lesene trdnjavice Bosueron, ki je okrog in okrog obdana z visoko naloženim bodečim grmičjem, s tako dolgimi trni, da se vojaki nanj naravnost nasajajo. Okrog trdnjave leži več tisoč mrtvih, ki razširajo neznenos smrdat. In še ni nobenega izgleda, da se bo to nepotrebitno.

Kajšči so pa bili naši dohodki pred leti? Mnogo višji za tisti produkt, kar smo ga imeli.

Sto funtov mleka je prineslo do

mogli hitro najti. In tako je Mrvar pobegnil v mesto in izginil v temno noč. V ljubljani je bila takoj alarmirana policija, ki je pričela z zasledovanjem pobeglega zločince. O njegovem begu so bile obveščene tudi vse orožniške postaje.

V novo mesto je tako prispel samo slepi Anton Štangl. Ker pa se razprava v odnosu Mrvarja ni mogla vršiti, je bila torek odgovorja in so Štangla istega dne popoldne odpromili nazaj v mariborsko kaznilnico.

Na koncu pristavlja list, da je pretakanje krvi v južni Ameriki, kjer ima prostora že sto milijonov ljudi, največja ironija na Zvezu narodov in na njena prizadevanja, da vzdržuje mir med narodi, ko se tukaj medsebojno pobijata dve bratski državi, kajih ljudstvo je iste vere in istega jezika. Južna Amerika se vprašuje, koliko še Ženeva sploh koristi, če smejo kapitalistične trgovske družbe na svoj račun uprizorjati človeške pokolje brez vsake mednarodne sankcije. Večje število južnoameriških držav je prijavilo svoj izstop iz Zvezde narodov. Kaj naj na storijo drugega, dokler se bo petrolej smeli prodajati za človeško krijo?

ZLOČINEC POBEGNIL

Roparski napad na ravnatelja črnomeljske premogovne družbe "Belokrajina", kateremu sta napadalec odvzela 40,000 Din, bi se moral 4. novembra obravnavati pred novomeškim sodiščem. Razpravo pa so morali preložiti, ker je eden izmed obeh zločincev pobegnil. Roparski napad na ravnatelja, izvršen 31. avgusta 1925, je bil takrat povod upravičenega razburjenja v vsem črnomeljskem okraju, zlasti raditev, ker pravim storilec nikakor niso mogli priti na sled. Ravnatelj dr. Jurij Novotny je bil tistega dne dvignil pri črnomeljski hranilnici 40 tisoč Din za izplačilo rudarjev. Enako se tvrdki tudi zahvaljuje Mr. Črnjač.

S spoštovanjem Anica Govže.

Na parniku "Vulcania".

Ravn se bližamo Bostonu. Dotu je šlo vse lepo. Prosim, da pričelite ta dopis v Glas Naroda.

Predno se podamo na široko morje, še enkrat lepo pozdravimo vse prijatelje in znance v Chicago in New Yorku. Hvala Mrs. Puzel, Mr. Zbačniku ter Mrs. Zadnik, ki so nas spremili na postajo v Chicago. Še posebna zahvala družni Andrej Zadnik za njih gostoljubnost.

Zahvalimo se tudi družini Rudolf Skrajnar, Miss Cilk Burgar in Miss Fany Burgar za njih prijaznost in ker so nas spremili na parnik.

Tvrdko Metropolitan Travel Bureau, 216 W. 18. Street, New York City, pa rojakom toplo priporočamo, ter se jim zahvalimo za postrežbo in prijaznost, ker so nam vse točno izvršili.

Enako se tvrdki tudi zahvaljuje Mr. Črnjač.

S spoštovanjem Anica Govže.

East Worcester, N. Y.

Že dalj časao se nihič ni oglasil iz tukajšnje naselbine. Mogučje javnost misli, da nas je kriza pobrala ali zatrila, pa kaj še? Se smo zdravi in delamo naprej, akoravno je dandanes pičla cena za zapest.

Letos je dvanajst let, kar se je tu največ Slovenec naselilo. Zato pa hočem malo opisati, kako je bila pred dvanajstimi leti, ko smo Slovenec prihajali v tukajšnje kraje, večina vsi iz industrijskih krajev.

Videli smo naokrog v dobrih krajin ležati prazne farme, cesar pa danes ni več. Kjerkoli je kaj pri rokah, je danes obdelano. Ljudstvo se je prijelo in pričelo delati za svoj stanovitejši obostoj.

Takrat so bile okrajne ceste mnogo slabše in ni bilo najbrž nič dva ducata avtomobilov v celji občini. Zdaj jih ima vsaka hiša od dveh do štiri in mnogo drugih strojev za farmersko obrt. Konj je v poletnem času skoraj izginil s ceste. Nadomestil ga je truck. Še se spominjam, ko smo ob nedeljah šli vasovati, se je nas peljalo v bugiju po sedem ali devet drug za drugim. To je zdaj vse proč. Danes je kara, ki je bolj pripravna za obisk. Tako umetnost in modrost napreduje, in farmer mora poseči zmaj globje v žep.

Kajšči so pa bili naši dohodki pred leti? Mnogo višji za tisti produkt, kar smo ga imeli.

Sto funtov mleka je prineslo do

Kdor jo hoče imeti, naj nam piše.

Cena 20c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Dopisi.

Na parniku "Vulcania".

Ravn se bližamo Bostonu. Dotu je šlo vse lepo. Prosim, da pričelite ta dopis v Glas Naroda.

Predno se podamo na široko morje, še enkrat lepo pozdravimo vse prijatelje in znance v Chicago in New Yorku. Hvala Mrs. Puzel, Mr. Zbačniku ter Mrs. Zadnik, ki so nas spremili na postajo v Chicago. Še posebna zahvala družni Andrej Zadnik za njih gostoljubnost.

Zahvalimo se tudi družini Rudolf Skrajnar, Miss Cilk Burgar in Miss Fany Burgar za njih prijaznost in ker so nas spremili na parnik.

Tvrdko Metropolitan Travel Bureau, 216 W. 18. Street, New York City, pa rojakom toplo priporočamo, ter se jim zahvalimo za postrežbo in prijaznost, ker so nam vse točno izvršili.

Enako se tvrdki tudi zahvaljuje Mr. Črnjač.

S spoštovanjem Anica Govže.

East Worcester, N. Y.

Že dalj časao se nihič ni oglasil iz tukajšnje naselbine. Mogučje javnost misli, da nas je kriza pobrala ali zatrila, pa kaj še? Se smo zdravi in delamo naprej, akoravno je dandanes pičla cena za zapest.

Letos je dvanajst let, kar se je tu največ Slovenec naselilo. Zato pa hočem malo opisati, kako je bila pred dvanajstimi leti, ko smo Slovenec prihajali v tukajšnje kraje, večina vsi iz industrijskih krajev.

Videli smo naokrog v dobrih krajin ležati prazne farme, cesar pa danes ni več. Kjerkoli je kaj pri rokah, je danes obdelano. Ljudstvo se je prijelo in pričelo delati za svoj stanovitejši obostoj.

Takrat so bile okrajne ceste mnogo slabše in ni bilo najbrž nič dva ducata avtomobilov v celji občini. Zdaj jih ima vsaka hiša od dveh do štiri in mnogo drugih strojev za farmersko obrt. Konj je v poletnem času skoraj izginil s ceste. Nadomestil ga je truck. Še se spominjam, ko smo ob nedeljah šli vasovati, se je nas peljalo v bugiju po sedem ali devet drug za drugim. To je zdaj vse proč. Danes je kara, ki je bolj pripravna za obisk. Tako umetnost in modrost napreduje, in farmer mora poseči zmaj globje v žep.

Kajšči so pa bili naši dohodki pred leti? Mnogo višji za tisti produkt, kar smo ga imeli.

Sto funtov mleka je prineslo do

štiri dolarje, letos nam je prineslo oktoberja meseca \$1.05. Jajce smo prodajala leta 1921 po 80 do 85 centov ducat na čas, letos se pa do 36 do 38 centov za ducat. Davek (tax) je znašal z vsem skupaj do \$300, letos pa znaša \$600. Toraj pri nas v newyorskem državi se je davek podvojil.

Krompir je tu do 30 do 35 centov bušel, kar še malo kdo pomni. Graha pa še nihič ni sadil v teh slabih časih, ker ni odjemalcev za tak drogo blago. Včasih smo ga prodajala 21 funtov

KRATKA DNEVNA ZG

K. R. G. BROWN:

MOZ, KI JE SEDEM UR ČAKAL SVOJO ŽENO

Dobil sem ga v restavraciji ABC blizu Marble Arch. Sedel je v našlančaju za mizo in žalostno streljal na stensko uro. S svojo razmrašeno brado, ki je izpod nje gledala rdeča, ogoljena pentija, je bil videti kakor preplašena ovea.

Sedel mi je nasprotoj. Pristopila je natakarica, potegnila s prezirljivimi obrazom krajni krožnik iz pred ujega in osorno reka:

— Ali naj še kaj prinesem?

Možiček se je stresel, še enkrat pogledal na ure in rekel z drhtecim glasom:

— Želeli bi... morda... morda bi mi lahko prinesli... jajec na maslu...

— Dajec na maslu! — je izzivalo ponovila natakarica in se obrnila še k meni. Plaho sem ji povedal svoje skromne želje. Dvignila je glavo in ponosno odšla.

Možiček se je nekaj časa nervozno igral z viličami. Bojazljivo me je ogledoval od glave do nog, poškrijjal in rekel potem v zadrgi:

— Opristite, gospod, ali bi mi lahko nekaj povедeli?

— Prosim, še bom le mogel, — sem ga vzpodbudil.

— Ali... ali gre ta ura prav?

— Pol sedmih je, — sem dejal in pogledal na svojo uro. — Da, prav gre.

— Bal sem se že, da ne gre, — je žalostno odvrnil. Hvala za prijaznost.

Natakarica se je spet pokazala za njegovim hrbtom, postavila na mizo krožnik in odšla še bolj ponosno kakor prej.

Možiček je vzdihnil in se z nekakšnim izrazom gnusa zagledal v prizemljeni jed.

— Straško, — je obupano zastopal. — Res, strašno...

— Da, prav imate, — sem mu priznal. — Še nikdar nisem videl tokozogabnega jajca na maslu. To... saj vam ga ni treba pojesti...

Možiček je skoraj zajokal in skril obraz v dlani.

— Ne razumete me, gospod, — je odvrnil. — Nisem misil na jajce, ampak na svojo usodo. Oh, koliko sem že naročil!

Sumljivo me je pogledal, potem pa je po kratkem razmišljjanju odšril jajec na maslon stran, pomaknil svoj stol k mizi in rekel:

— Sodim, da ne morete biti slab človek. Zaupati vam hočem, kako je z menoj. Čakam namreč svojo ženo...

— Oh! — sem odvrnil. — Mislostljiva še je malec zakasnila. Zato se vam pa vendar ne bi bilo treba razburjati. Rajški še malo počakajte! Saj poznate ženske!

— Vem! — je zajecal. — Vse so enake. Nobena ni boljša od moje. Toda morali bi vedeti, da jo čakam že sedem ur!

— Sedem ur! — sem začudeno vzliknil. — Ali je to mogoče?

— Sedem ur! — je potrdil možiček. — Dogovorila sva se, da se o-

vzliknil.

Vzdihnil je z glasom, ki je izdal do grla napolnjenega človeka in dodal:

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne žita sama velečlanstvo, pač pa veli Slovensci v vsej okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZNEMRE

</

VSAKDJANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

61

(Nadaljevanje.)

Mina je ravnokar in nenavadno zdaj prišla s pranjem. Njen obleka je bila še mokra; lasje ji visijo po čelu. Pri vsakem koraku je puhel od nje vonj po pranju, po luku in milu.

Pri gospodi je dobila mesto večerje pet dinarjev in je kupila nekaj žemelj in klobas.

Bilo je devet in bila je zelo lačna.

— Na, Artur, — mu da kos kruha s klobaso.

Nevoljno odkloni.

— Ne morem. Vsak dan kruh in klobase. Hvala!

— Toda Artur, tako dobro je, — pravi Mina in zopet vgrizne.

— Kaj ne, Frida, da je dobro?

Frida, ki je bila zamotana v večerno obleko, ki je bila napravljena iz materinega krila, stegne roke in hoče še več.

— Poglej! — Mina se smije; tako vesela je nočoj. Gospa, pri kateri je prala, ji je dala staro zaveso. Iz nje bo za Frido napravila še lepo pomladansko obleko in mogoče še predpasnik. Veselo sede na tla poleg otroka in mu govorji o lepih obleki.

Arturjevo stokanje jo zbuditi. Naglo je vstal in vije roke nad glavo.

— Tega pasjega življenja ne morem več prenašati.

Tako čudno je bilo to slišati da Mina prenega zvečeti. Vstane, oddloči kruh in se približa možu.

— Kaj ti je, Artur? — Roko mu skuša položiti okoli vrata, to da Artur jo vsakikrat odrine. Z vsemi desetimi prsti si Artur seže v lase.

Služba domačega služabnika; ali je to služba za mene? Zavijati blago, zavitek raznašati! Jurček na vseh koncih in krajih in niti besedice ne smem reči. Ravnatelj — mlad poba, ne mnogo starejši kot jaz — kaj si vse domisljuje! Nikdar nisem dovolj zgodaj na delu, zvečer ni nikdar dovolj pozno. In potem še na vse različne kraje! Pri tem pa še tako vreme, da bi se psa ne poslal na ulico. Moker do kosti — dežnika ne moreš imeti, ker si obložen z zavitki — raztrgane čevlje! — Votlo zakaščja.

— Ali si bolan? — Skrbno mu pogleda v obraz.

— Ne, ampak jezen! Nočem več! Kaj, ali sem manj kot on? Bil je samo na realki. Ha! Pa rojen v drugem nadstropju, potem je takoj visok. Nič več; zdaj je konec tega! Naj si poišče drugačega, ki bo zanj letjal okrog za petnajst dinarjev na teden!

— Ali nisi dobil petnajst dinarjev za Božič? In prvega aprila ti bo poboljšal plačo. Potem bomo čisto dobro izhajali.

— Kaj že! En dinar več ali manj; kaj je to!! Ne moreš živeti, ne moreš umreti. In če pomislim, da bo to vedno tako šlo — vedno tako! — Zopet vzduhne, sede na svoj prostor in si zakrije obraz z rokami.

Mina stoji pred njim. otrok se je prestrašil očetovega glasu in prične jokati. Mina je bleda in čelo se ji nagubanči.

Danes si slabše volje, Artur. Najprej se prespi! Potem bo vse drugače. Pa to pride tudi od neprestanega deževnega vremena. Kadar bo gorko, boš videl, bo vse boljše! — Skušala ga je spraviti v boljšo voljo in tudi samo sebe, toda njen glas je bojazljiv: — Bo že vse dobro.

— Nikdar! — Zaupuje Artur.

Na to ni mogla več odgovoriti: žalostno povesi glavo.

In ta dež, katerega je metal veter na šipe! Tek je mine.

Artur naglo vstanе.

— Šel bom vseeno k Bartuševskemu. Mogoče kaj ve za mene. Kaj boljšega, kaj primernejšega! Jutri je zadnji dan, ako hočem odpovedati.

— Saj vendar ne boš?! — Prestrašena ga prime za ramo. Široko se ji izbuljilo oči.

— I, seveda, — pravi hladno in se ji izvije. Pogradi klobuk in gre, z rokami v blačnih žepih, žvižgajo proti vratom.

Mina ga ne zadržuje: poznala ga je, zdaj ni bilo že njeni mogoče nicesar napraviti. Odkar sta se sprla zaradi srebrne kupe, ga je spoznala. Samo nič očitati, niti besede! To ga je jezilo in je bil takoj ves divji. Pozneje mu je bilo žal. Bil je pač nervozan, kot je rekla njegovata mati.

Zalostno gleda Mina za njim. — — — Službi domačega službe se bo odpovedal.

Težko sede Mina na stol. Zdaj še občuti, kako trudna je. Tiho je v sobi. Frida je zaspala, tudi Mini se vsled utrujenosti zapro oči.

Ali je dolgo tako sedela? Mrazilo jo je, ko se je zbudila. O, Bog, saj je imela na sebi še vedno mokro obleko. Zdaj — nekdo potrka!

Napol v spanju pogleda proti vratom. Kdo bi naj bil? Ne Arter in tudi nikdo iz kleti. Ti ljudje ne trkajo. Bartuševskiji? Tudi ti niso mogli biti. Saj so se še vedno ludovali na njo ter je niso nikdar obiskali.

Zopet trkanje; zdaj glasneje.

Mina se zdrami.

— Notri!

Tedaj se odpro vrata in Berta ji pada okoli vrata.

Kako izgleda!

Vsa premičena. Voda ji teče iz las; klobuk je uničen; njeni obleki do kolen obškropljena z blatom; spodnji obrobeni trak je bil odtrgan in se vleče za njo.

Pod levo rameno nosi velik zavitek, pod desno veliko škatulico: tudi žepi mokrega žaket so bili natlačeni. Komaj se je mogla premikati.

Z vzduhom se oddahne in vse spusti na tla.

— Kako težko!

Ko sname klobuk, ga otrese, da so kaplje letele vse okrog. Kjerki je stala, je takoj bila mlaka okoli nje; voda ji je tekla iz lepih čevljev.

Mina prekriza roke na prsih.

— Ježeš, od kod pa prideš?

— Naravnost iz službe, — se smeje Berta, nato pa zategne obraz in se z glasnim jokom vrže Mini okoli vrata.

— Ježeš, Berta! — Mina skuša pomiriti Berto, ki se je tresla po celem životu.

— Ježeš, povej mi vendar, kaj se ti je prijetilo?! — Mina je skuša slēci mokri žaket. O, Bog, kako je Berta shujšala. Od poroke je že ni več videla.

— Ali si bolna? Berta, nikdar tako ne jokaj; strah me je.

— Ne morem več! — Z lobokim vzduhom sede Berta na stol, nasloni komoko na mizo in joki neprestano s krčevitim, nervoznim izhtenjem.

Mina stoji, ne vedoč, kaj bi napravila ter na to gleda njeni kuščavo glavo in suhe stresajoče se rame. Kaj ji je neki? Slednji najde Mina edino mogoče rešitev.

Potrepleje jo po ramu.

— Berta, — zašepeče z bolestnim nasmehom. — Mogoče je kaj s teboj, Berta!

*"Narava v Surovosti
je redkokdaj MILA"*

V DOLINO SMRTI

"Narava v Surovosti" — kot jo je naslikal John Charlton v svoji slavi sliki, predstavljajoči junatski napad Lahke brigade ob priliki strašnega ognja v bitki pri Balaklavi v Krimski vojni (1854). "Narava v Surovosti je Redkokdaj milo" — in surov tobak nima mesta v cigaretah.

V Luckies ni surovega tobaka — zato so tako mile

MI kupujemo najboljši in najfinješi tobak na celiem svetu — toda s tem še ni povedano, zakaj ljudje vsepovsod smatrajo Luckies za najmilejšo cigareteto. Dejstvo je, da nikdar ne pregledamo resnice, da je "Narava v Surovosti Redkokdaj Mila" — zato je temu finemu tobaku po primernem sta-

ranju in miljenju dana dobrota onega Lucky Strike čistilnega procesa, ki je opisan z besedami — "It's toasted". Zato pravijo ljudje v vsakem mestu, trgu in vasi, da so Luckies tako mile cigarete.

"It's toasted"
Ta zavojček milih Luckies

7 dni do JUGOSLAVIJE

: : PRIPRAVNO : :
Božična Odplutje

z najhitrejšima parnikoma na svetu

EUROPA BREMEN

8. DECEMBER 16. DECEMBER

Poseben viak ob parniku v Bremerhavenu jamči najbolj udobno potovanje v Jugoslavijo. Izbrane zvezne tudi

iz Cherbourga

Tudi redna tedenska odplutja z dobro znanimi LLOYDOVIMI KABINSKIMI PARNIKI

BERLIN STUTTGART DRESDEN

Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali

NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY - NEW YORK

SHIPPING NEWS

23. novembra:
St. Louis v Cherbourg
Pres. Harding v Havre

24. novembra:
Gen. von Steuben v Bremen

25. novembra:
Berengaria v Cherbourg

26. novembra:
Champlain v Havre
Augustus v Genoa
Majestic v Cherbourg

29. novembra:
Bremen v Bremen

30. novembra:
New York v Cherbourg
Manhattan v Havre
Statendam v Boulogne sur Mer

1. decembra:
Stuttgart v Bremen

2. decembra:
Clytie v Cherbourg

3. decembra:
Res v Genoa

5. decembra:
Saturnia v Trat

7. decembra:
Europa v Bremen
Pres. Roosevelt v Havre

8. decembra:
Berlin v Bremen

9. decembra:
PARIS (BOŽIČNI IZLET) Havre
Albert Ballin v Cherbourg
Majestic v Cherbourg

10. decembra:
Roma v Genoa

13. decembra:
Hamburg v Cherbourg

14. decembra:
Majestic v Cherbourg
Berengaria v Cherbourg
Conte di Savoia v Genoa

15. decembra:
Bremen
Leviathan v Cherbourg in Bremen

21. decembra:
Champlain v Havre
Pres. Harding v Havre
Deutschland v Cherbourg

22. decembra:
Dresden v Bremen

23. decembra:
Olympic v Cherbourg

27. decembra:
Europa v Bremen

28. decembra:
New York v Cherbourg
Manhattan v Havre

30. decembra:
Olympic v Cherbourg

4. januarja:
Majestic v Cherbourg
Albert Ballin v Cherbourg

5. januarja:
Bremen v Bremen

6. januarja:
Res v Genoa

7. januarja:
Lafayette v Havre

11. januarja:
Leviathan v Cherbourg
Acquitania v Cherbourg
Hamburg v Cherbourg

14. januarja:
Champlain v Havre
Europa v Bremen
Conte di Savoia v Genoa

18. januarja:
Pres. Harding v Havre
Deutschland, Cherbourg

29. januarja:
Olympic v Cherbourg

21. januarja:
Bremen v Bremen
Saturnia v Trat

Paris v Havre

Vedam v Boulogne sur Mer

25. januarja:
Manhattan v Havre
New York v Cherbourg

26. januarja:
Manhattan, Havre
New York v Cherbourg

28. januarja:
Berengaria v Cherbourg

31. januarja:
Lafayette v Havre

31. januarja:
Europa v Bremen

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre
Na Hitrem Ekspresnem Pariku